

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

PRZEDSZKOŁA SAMORZĄDOWEGO NR 36 W KIELCACH

„MĄDRY I DZIELNY PRZEDSZKOLAK”

OPRACOWAŁ:
Zespół ds. procedur i regulaminów
pod przewodnictwem
mgr Ilony Moskwy i mgr Ewy Kubickiej

Kielce 2018

Zawarte w programie wychowawczo – profilaktycznym treści wychowania stanowią spójny system wybranych fundamentalnych wartości, które zostały ujęte w określone zasady wraz z ustalonymi przez nas normami postępowania dla dziecka i dorosłego. Program realizowany jest zgodnie z indywidualnym potencjałem każdego dziecka.

PODSTAWA PRAWNA:

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie następujących dokumentów:

1. Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz. U. z 2017r. poz.356)
2. Konwencja o Prawach Dziecka.
3. Program wychowawczo - profilaktyczny PS nr 36 stworzony jest na bazie programu wychowania przedszkolnego wspomagającego rozwój aktywności dzieci.
„Wokół przedszkola” - program edukacji przedszkolnej - M. Kwaśniewska, J. Lenzion, W. Żaba-Żabińska wyd. MAC Edukacja
4. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017r. poz.59 art. 26. 1)
5. Statut Przedszkola Samorządowego nr 36 w Kielcach

SPIS TREŚCI:

- I. Wstęp
- II. Cele programu wychowawczo-profilaktycznego.
- III. Kryteria sukcesu i procedury osiągnięcia celów.
- IV. Metody i formy pracy podczas wdrażania programu.
- V. Warunki niezbędne do realizacji programu
- VI. Prawa i obowiązki przedszkolaka.
- VII. Zasady współpracy z rodzicami.
- VIII. Zadania nauczyciela.
- IX. Treści kształcenia.
- X. Model absolwenta przedszkola.
- XI. Model wychowawczy.
- XII. Kodeks przedszkolaka
- XIII. Dziecięcy kodeks zachowań.
- XIV. Reguły i zasady zachowań obowiązujące w naszym przedszkolu.
- XV. Ewaluacja.
- XVI. Bibliografia.
- XVII. Narzędzia do ewaluacji programy wychowawczo-profilaktycznego.

I. WSTĘP

Pojęcie „wychowanie ” w pedagogice jest bardzo różnie rozumiane i ujmowane w szerszym lub węższym zakresie. Na rzeczywistość wychowawczą przedszkola składają się celowe oddziaływania pedagogiczne, a także wpływy środowiska. T. Wujek tak pisze: "Przez wychowanie rozumie się całość wpływów i oddziaływań kształtujących rozwój człowieka i przygotowujących go do życia w społeczeństwie". Wychowanie jest świadomym, celowym i specyficznym działaniem osób /rodziców, nauczycieli/, których celem jest osiągnięcie

względnie trwałych zmian w osobowości jednostki /dziecka, wychowanka/. Wychowanie rozpoczyna się w rodzinie, a przedszkole tylko je kontynuuje i ukierunkowuje. Jak powiedział J. Dewey: "przedszkolne życie powinno wyrastać stopniowo z życia domowego?(...), Powinno podejmować i kontynuować zachowania, z którymi dziecko oswoiło się już w domu".

Profilaktyka to problem bezpieczeństwa i zdrowia dziecka, który stoi zawsze na pierwszym miejscu, jest bezwzględny priorytetem w edukacji przedszkolnej. Już od najmłodszych lat należy wyposażać dzieci w wiedzę i umiejętności związane z dbaniem o własne zdrowie i bezpieczeństwo. Istotne jest dla nas również przyczynienie się do poprawy funkcjonowania całej grupy jak i poszczególnych jednostek.

Program wychowawczo-profilaktyczny ma na celu poprawę jakości pracy edukacyjnej i wychowawczej, uwzględnia potrzeby społeczności przedszkolnej tj. dzieci, rodziców i środowiska oraz pracowników. Integruje nauczycieli i rodziców w realizowaniu celów wychowawczych i profilaktycznych, ujednocila oddziaływania wychowawcze, ukierunkowuje dziecko, aby umiało funkcjonować w środowisku zgodnie z przyjętymi normami społecznymi.

Zasadniczą funkcją przedszkola jest opieka i wspieranie rozwoju dziecka we wszystkich jego sferach. Zastosowane w pracy z wychowankiem treści, metody, proponowane aktywności są środkiem do osiągnięcia nadrzędnego celu, jakim jest wszechstronny i prawidłowy rozwój dziecka.

Przedszkole nie może zastąpić domu rodzinnego, może uzupełniać jedynie i wzbogacać doświadczenia dziecka w tych sferach, w których oddziaływanie domu jest niewystarczające.

Program ten kierowany jest nie tylko do przedszkolaków, ale również do nauczycieli i rodziców. Dorośli powinni ukazywać dzieciom wartości zdrowia, jako potencjału, którym dysponują, kształtować poczucie odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo, wyposażać w wiedzę i umiejętności, ukształtować pewne postawy i nawyki wobec zdrowia i bezpieczeństwa. Zadaniem dorosłych jest wychować zdrowe, aktywne, wrażliwe, odporne psychicznie i fizycznie dziecko.

II. CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Cel główny

Program wychowawczo-profilaktyczny ma na celu stwarzanie warunków do pełnego rozwoju osobowego każdego z naszych wychowanków, zgodnego z ich wrodzonym potencjałem i możliwościami w relacjach ze środowiskiem społeczno-kulturowym i przyrodniczym.

Ma również na celu wyposażenie dzieci w niezbędne sprawności, umiejętności i wiadomości dotyczące dbania o własne zdrowie (psychiczne, fizyczne) i bezpieczeństwo. Upowszechnienie wiedzy o zdrowiu i właściwym zachowaniu oraz promocja zdrowego stylu życia. Kształtowanie osobowości dziecka i wspieranie jego rozwoju.

Celem działań nauczyciela powinno być pośredniczenie w przekazywaniu i nadawaniu konkretnych treści wartościom uniwersalnym w czasie wspólnego działania, a przez to powodowanie wewnętrznego rozwoju dziecka.

Cele szczegółowe:

1. Kształtowanie umiejętności społecznych dzieci: porozumiewanie się z dorosłymi i dziećmi, zgodne funkcjonowanie w zabawie i sytuacjach zadaniowych.

2. Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i żywieniowych.
3. Zapoznanie dzieci z ich prawami i obowiązkami.
4. Uświadomienie dzieciom czyhających zagrożeń, wdrażanie do przestrzegania zasad warunkujących bezpieczeństwo.
5. Budowanie systemu wartości, w tym wychowanie dzieci tak, żeby lepiej orientowały się w tym, co dobre i co złe.
6. Tworzenie postawy zrozumienia i akceptacji.
7. Kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek.
8. Tworzenie więzi uczuciowej z rodziną i środowiskiem, w którym dziecko wzrasta.
9. Stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych.
10. Kształtowanie życzliwego i otwartego stosunku do przyrody.
11. Kształtowanie u dzieci wartości rodzinnych, obywatelskich i patriotycznych.
12. Troska o zdrowie dzieci i ich sprawność fizyczną, zachęcanie do uczestnictwa w zabawach i grach sportowych.
13. Orientowanie się w bezpiecznym poruszaniu się po drogach i korzystaniu ze środków transportu.
14. Uwrażliwianie na potrzebę ochrony życia i zdrowia własnego i kolegów.
15. Kształtowanie umiejętności zachowania się w sytuacji zagrożenia, gdzie można prosić o pomoc.
16. Rozumienie potrzeby pobytu na świeżym powietrzu bez względu na porę roku.
17. Poznawanie sposobów zapobiegania chorobom.
18. Uświadamianie dzieciom, że przemoc (bicie, zabieranie zabawek, zmuszanie do jakichś czynności) jest rzeczą złą. Potępienie takiego zachowania.

W realizacji powyższych celów nauczyciele współpracują z pracownikami przedszkola, Rodzicami i środowiskiem lokalnym.

III. KRYTERIA SUKCESU I PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

1. KRYTERIA SUKCESU:

Dziecko:

1. Zna swoje prawa i obowiązki
2. Samodzielnie wykonuje czynności samoobsługowe.
3. Dostrzega i rozumie potrzeby innych, akceptuje ich odrębność.
4. Rozumie i przestrzega zasady zgodnego współżycia w grupie.
5. Potrafi kulturalnie zwracać się do innych, używa zwrotów grzecznościowych.
6. Ma poczucie własnej wartości, wiary we własne siły, możliwości i umiejętności.
7. Potrafi nazywać, wyrażać i kontrolować swoje emocje.
8. Szanuje wolność innych, cudze zdanie.
9. Wyraża swoje uczucia, potrzeby i oczekiwania, a także dostrzega je u innych.
10. Rozumie znaczenie dialogu w rozwiązywaniu sporów, potrafi argumentować swoje racje, oceny i odczucia.

11. Zauważa sytuacje zagrażające bezpieczeństwu własnemu i innych, potrafi unikać zagrożeń.
12. Umie funkcjonować w środowisku zgodnie z przyjętym powszechnie kanonem norm społecznych.
13. Szanuje wartości: prawdę, dobroć, piękno, sprawiedliwość, uczciwość, życzliwość, szacunek, wyrozumiałość.
14. Rozumie swoje prawo do pomocy ze strony dorosłych w trudnych sytuacjach.
15. Ma poczucie obowiązkowości, odpowiedzialności i wytrwałości decydujące o doprowadzeniu do końca rozpoczętej pracy.
16. Potrafi cieszyć się z własnych sukcesów, docenia sukcesy innych, umie z godnością przyjmować porażki.
17. Interesuje się otaczającym światem, poszukuje odpowiedzi na nurtujące go pytania
18. Zna i kultywuje tradycje rodzinne, lokalne, regionalne i narodowe.
19. Ma świadomość przynależności narodowej: rozpoznaje godło i barwy narodowe, rozumie pojęcie ojczyzna.
20. Wykazuje zainteresowanie Unią Europejską.
21. Rozumie konieczność przestrzegania zasad zgodnego współżycia ze światem przyrody.
22. Rozumie potrzebę stosowania profilaktyki prozdrowotnej.
23. Dbą o higienę i zdrowe odżywianie.
24. Rozumie potrzebę pobytu na świeżym powietrzu bez względu na porę roku i zna sposoby zapobiegania chorobom.

2. PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

Osiągnięcie zamierzonych celów będzie możliwe dzięki:

1. Dobrej organizacji procesu edukacyjnego i zapewnieniu odpowiednich warunków do jego realizacji.
2. Doborowi atrakcyjnych form i metod pracy opartych na różnorodnej działalności dziecka.
3. Tworzeniu sytuacji umożliwiających zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie dbania o własne bezpieczeństwo i zdrowie np. poprzez spotkania z różnymi osobami:
 - policjantem: na temat bezpiecznego poruszania się na drodze; ograniczonego zaufania do obcych; sposobów informowania o niebezpiecznym zdarzeniu;
 - lekarzem lub pielęgniarką: na temat zapobiegania wypadkom domowym; profilaktyki chorób; prawidłowej postawy ciała; racjonalnego odżywiania;
 - strażakiem: na temat przeciwdziałania bezmyślnym zabawom: wodą, zapalkami, urządzeniami mogącymi wywołać pożar (zapalniczką, kuchenką gazową lub elektryczną, grzejnikiem itp.);
 - psychologiem i pedagogiem - na temat zagrożeń ze strony dorosłych, takich jak przemoc w rodzinie i molestowanie seksualne nieletnich.

IV. METODY I FORMY PRACY PODCZAS WDRAŻANIA PROGRAMU

1. METODY PRACY:

Do realizacji treści programu wykorzystujemy takie metody pracy jak:

- **metoda organizacji środowiska** – według, której podejmowane są przez nauczyciela działania w odniesieniu do właściwej organizacji życia codziennego dzieci i środowiska oraz prezentacja odpowiednich wzorów osobowych,
- **metoda przekazu wiedzy** – dotycząca sposobów informowania, wyjaśniania i instruktażu, w której nauczyciel oddziałuje na świadomość dziecka;

- **metoda utrwalania pożądaných zachowań** – która polega zarówno na powtarzaniu pewnych czynności oraz zachowań w określonych sytuacjach edukacyjnych, jak i na wykorzystywaniu okazji edukacyjnych, spontanicznie prowokowanych przez dzieci,
- **metody aktywizujące**, – które w trakcie różnorodnych zabaw z dziećmi tworząc specyficzne sytuacje i okazje edukacyjne, mogą wykorzystywać w naturalny sposób dziecięcą twórczą ekspresję. Istnieje cała gama metod aktywizujących dzieci, np. drama, narracja, techniki twórczego myślenia oraz analogia personalna, fantastyczna i symboliczna, a także konkursy i rozmaite techniki plastyczne

2. FORMY PRACY:

W realizacji programu będą zastosowane następujące formy pracy:

- Zabawy zaspokajające psychiczne, społeczne i fizyczne potrzeby dziecka (z uwzględnieniem zabaw twórczych);
- Praca indywidualna, w małych grupach bądź zespołach;
- Gry i zabawy dydaktyczne;
- Czynności samoobsługowe dzieci;
- Spacer i wycieczki;
- Udział w imprezach i uroczystościach organizowanych w przedszkolu i poza nim;
- Udział w konkursach, quizach, turniejach;
- Kontakty indywidualne.
- Zajęcia grupowe ze specjalistami, obserwacje i diagnozy (logopeda, psycholog).

V. WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PROGRAMU:

1. Programem wychowawczo-profilaktycznym objęte są dzieci przedszkolne.
2. Zadania wychowawcze będą realizowane w sposób ciągły przez wszystkich nauczycieli poprzez odpowiedni dobór metod i form pracy, literaturę, pomoce dydaktyczne oraz stosowanie środków wychowawczych wzmacniających pozytywne zachowania dzieci.
3. Nauczyciele współpracują z rodziną dziecka w celu ujednolicenia oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych.
4. Wyposażenie każdego nauczyciela w program wychowawczo-profilaktyczny i pomoce dydaktyczne.
5. Dzieci angażują się we wspólne tworzenie i przestrzeganie „Kodeksu przedszkolaka”.
6. Pracownicy niepedagogiczni wspierają działania nauczycieli.
7. Sale dydaktyczne wyposażone w kąciaki zabaw i plac zabaw.

VI. PRAWA I OBOWIĄZKI PRZEDSZKOLAKA

Dziecko w przedszkolu ma wszystkie prawa wynikające z Konwencji Praw Dziecka

KARTA PRAW DZIECKA

1. Mam prawo nie tylko do egzystencji, ale i do życia.
2. Mam prawo do własnej osobowości, nie jestem niczyją własnością.
3. Mam prawo do szacunku.
4. Mam prawo być sobą, posiadać własną tożsamość.
5. Mam prawo wyrażać swoje myśli i uczucia, także być wysłuchanym.
6. Mam prawo stawiać pytania, „dlaczego” i otrzymywać odpowiedzi.
7. Mam prawo być wychowywanym bez lekceważenia i poniżania.
8. Mam prawo dorastać we własnym tempie.
9. Mam prawo nie doznawać bólu fizycznego ze strony zagniewanych ludzi.

10. Mam prawo być kochanym takim, jakim jestem.
11. Mam prawo myśleć we własnym imieniu i podejmować decyzje pod rozważnym kierownictwem.
12. Mam prawo do odpowiedzialności za siebie.
13. Mam prawo do odczuwania radości, szczęścia, smutku, opuszczenia, złości i bólu.
14. Mam prawo do odnoszenia sukcesów.
15. Mam prawo troszczyć się i być przedmiotem troski, wychowywać i być wychowywanym, dawać i otrzymywać.
16. Mam prawo sam kształtować swoje przekonania, wierzenia i normy.
17. Mam prawo do wolności.
18. Mam prawo uznawać i akceptować prawa innych.

Dziecko w przedszkolu ma obowiązek, w trosce o bezpieczeństwo własne i kolegów:

Przestrzegać wszelkie umowy zawarte z nauczycielem, a w szczególności:

1. Nie oddalać się od grupy bez wiedzy nauczycieli;
2. Zgłaszać wszelkie przykre wypadki, uszkodzenia itp. związane ze zdrowiem dzieci, sygnalizować złe samopoczucie i potrzeby fizjologiczne;
3. Szanować sprzęt i zabawki znajdujące się w przedszkolu;
4. Dbać o estetykę i czystość pomieszczeń, w których przebywa;
5. Przejawiać właściwy stosunek do rówieśników, osób starszych, wynikający z postaw respektowania podstawowych norm społecznych i etycznych.

Dziecięcy kodeks dobrych zachowań:

Chcemy:

- Pomagać sobie nawzajem.
- Być uprzejmym i uczciwymi.
- Bawić się zgodnie i bezpiecznie.
- Szanować własność innych.
- Słuchać poleceń dorosłych.
- Dbać o książki i zabawki.
- Dbać o czystość i porządek.
- Szanować pracę innych.
- Okazywać, co myślimy i czujemy.
- Być czystymi i schludnymi
- Pytać o zgodę dorosłych i kolegów
- Zdrowo się odżywiać

Nie możemy:

- Bić, popychać i wyrządzać krzywdy.
- Przezywać i wyśmiewać innych.
- Przeszkadzać innym w pracy i w zabawie.
- Niszczyć pracę innych.
- Krzyczeć, hałasować i biegać w sali zajęć.
- Niszczyć zabawek i innych przedmiotów w przedszkolu.
- Oddalać się od grupy podczas wyjść w teren.
- Zabierać cudzej własności bez pytania.

Sposoby nagradzania, wyróżniania:

- Nagradzanie uznaniem, pochwałą, uściskiem dłoni.
- Nagradzanie poprzez sprawianie przyjemności dziecku przez nauczyciela lub kolegów kontaktach indywidualnych lub na forum grupy.
- Obdarzanie dziecka szczególnym zaufaniem np. poprzez zwiększanie zakresu jego samodzielności.
- Przywilej wykonywania prostych czynności wskazanych przez nauczyciela, obowiązków wobec grupy rówieśniczej realizowanych np. poprzez formę dyżurów.
- Atrakcyjne spędzanie czasu, zabawa w grupie według pomysłu dzieci.

- Drobne nagrody rzeczowe, elementy uznania.
- Wywieszanie pracy dziecka w eksponowanym miejscu.
- Pochwała przed rodzicem bądź dyrektorem przedszkola.

Dezaprobaty dla zachowań niepożądanych:

- Tłumaczenie, wyjaśnianie powodów, dla których dane zachowanie jest niewłaściwe.
- Wyrażanie przez nauczyciela smutku i zawodu z powodu zachowania dziecka.
- Ukazywanie następstw zachowań, tłumaczenie ich dziecku w celu skłonienia go do autorefleksji.
- Czasowe odebranie przyznanego przywileju.
- Modelowanie zachowania poprzez rozwijanie empatii.
- Chwilowe wykluczenie dziecka z zabawy w celu przemyślenia swojego zachowania – „krzeselko ciszy”.
- Przekazanie informacji rodzicom o niepożądanym zachowaniu dziecka.

VII. ZASADY WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI

Rodzina i przedszkole to dwa ważne środowiska wychowawcze dziecka mające decydujący wpływ na prawidłowy jego rozwój. Współdziałanie nauczycieli i rodziców jest istotnym czynnikiem prawidłowego procesu wychowawczo-profilaktycznego. Daje szansę ciągłego doskonalenia się nauczycieli i rodziców jako wychowawców odpowiedzialnych za wielostronny rozwój dzieci. Skuteczność tego oddziaływania uwarunkowana jest wzajemnym i ścisłym współdziałaniem. Dlatego ważne jest ujednoczenie działań profilaktyczno-wychowawczych na płaszczyźnie przedszkole-dom oraz pełna współpraca rodziców z placówką tj.:

- udzielanie wyczerpującej informacji na temat zachowania dziecka, jego postępów i trudności;
- zaznajomienie rodziców z dokumentami regulującymi pracę przedszkola, a w szczególności ze statutem przedszkola, koncepcją pracy przedszkola, programem wychowawczo-profilaktycznym;
- udział rodziców w różnego rodzaju formach działalności placówki (przedstawienia, wycieczki, imprezy organizowane w przedszkolu).

PRAWA I OBOWIĄZKI RODZICÓW:

Rodzice mają prawo do:

1. Zapoznania się z programem oraz zadaniami wynikającymi z programu rozwoju przedszkola i planów pracy nauczyciela w danym oddziale.
2. Uzyskiwania na bieżąco rzetelnej informacji na temat swojego dziecka.
3. Wyrażania i przekazywania nauczycielowi oraz dyrektorowi wniosków, propozycji oraz uwag dotyczących pracy przedszkola.
4. Wyrażania i przekazywania opinii na temat pracy przedszkola organowi prowadzącemu i nadzorującemu pracę pedagogiczną poprzez swoje przedstawicielstwa tj. Radę Rodziców.
5. Decydowania o liczbie godzin pobytu dziecka w przedszkolu.
6. Uczestnictwa w zajęciach dydaktyczno-wychowawczych i uroczystościach organizowanych dla rodziców i dzieci.
7. Proponowania rodzaju zajęć dodatkowych.
8. Uzyskiwania porad i wskazówek od nauczycieli, w rozpoznawaniu przyczyn trudności

- wychowawczych oraz doborze metod udzielania dziecku pomoc.
9. Zapoznavania się z jadłospisem na dany dzień.

Do podstawowych obowiązków rodziców dziecka należy:

1. Przestrzeganie Statutu Przedszkola Samorządowego Nr 36
2. Respektowanie uchwał Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców podjętych w ramach ich kompetencji.
3. Przyrowadzanie i odbieranie dziecka z przedszkola osobiście lub przez upoważnione osoby zapewniające dziecku pełne bezpieczeństwo.
4. Przestrzeganie godzin pracy przedszkola
5. Terminowe uiszczanie odpłatności za pobyt dziecka w przedszkolu
6. Informowanie o przyczynach nieobecności dziecka w przedszkolu, niezwłocznie zawiadamianie o zatruciach pokarmowych i chorobach zakaźnych.
7. Wykazywanie zainteresowania postępami dziecka w procesie dydaktyczno wychowawczym, uczestniczyć w zebraniach rodziców, utrzymywać stały kontakt z nauczycielem bądź dyrektorem przedszkola w celu uzyskania aktualnych informacji o dziecku.
8. Przestrzeganie zasad higieny i bhp na terenie przedszkola.

VIII. ZADANIA NAUCZYCIELA

Nauczyciel:

1. Współdziała z rodzicami i opiekunami prawnymi, współpracuje w zakresie realizacji zadań wynikających z podstawy programowej wychowania przedszkolnego, włącza rodziców w życie przedszkola.
2. Planuje i prowadzi pracę dydaktyczno – wychowawczą oraz jest odpowiedzialny za jej efekty.
3. Zbiera informacje o dzieciach – prowadzi obserwacje pedagogiczne mające na celu poznanie i zabezpieczenie potrzeb rozwojowych dziecka.
4. Współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno – pedagogicznej w celu uzyskania wszechstronnej pomocy dla swoich wychowanków i doradztwa dla ich rodziców.
5. Wspiera rozwój psychofizycznego dziecka, jego zdolności i zainteresowania.
6. Kształci i wychowuje dzieci w umiłowaniu Ojczyzny w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka.
7. Zgodnie z zasadą indywidualizacji pracy i podmiotowego podejścia do dziecka, nauczyciel otacza indywidualną opieką każdego z wychowanków i dostosowuje metody i formy pracy do jego możliwości.
8. Wspiera rozwój aktywności poznawczej dziecka ukierunkowanej na poznawanie samego siebie oraz rzeczywistości społeczno - kulturalnej i przyrodniczej.
9. Utrzymuje stały kontakt z rodzicami (opiekunami) oraz udziela im rzetelnych informacji na temat dziecka, jego zachowania i rozwoju.
10. Współpracuje z domem rodzinnym wychowanka w celu ujednoczenia oddziaływań wychowawczych.
11. Dbą o zdrowie i bezpieczeństwo wychowanków podczas pobytu w przedszkolu i poza jego terenem w czasie wycieczek, spacerów itp., odpowiada cywilnie lub karnie za tragiczne skutki wynikłe z braku swojego nadzoru.
12. Codziennie sumiennie przygotowuje się do pracy z dziećmi.

13. Prowadzi dokumentację zgodnie z określonymi przepisami.
14. Doskonali swoje kwalifikacje zawodowe.
15. Współtworzy dobrą atmosferę pracy w Przedszkolu.
16. Przestrzega podstawowe zasady BHP i ppoż. oraz dyscyplinę pracy.

IX. TREŚCI KSZTAŁCENIA

BEZPIECZNE OTOCZENIE PRZEDSZKOLAKA	Bloki tematyczne (z celami operacyjnymi)
	Chcemy być bezpieczni na drodze
	<ul style="list-style-type: none">• umie przechodzić przez ulicę w miejscu nieoznaczonym i na pasach,• stosuje zasady poruszania się pieszych za miastem (ruch uporządkowany w kolumnie (parami), lewym poboczem; zna znaczenie różnych elementów odblaskowych,• zna rodzaje środków transportu (lądowe; wodne; powietrzne; pojazdy uprzywilejowane, ratunkowe – policja, pogotowie ratunkowe, straż pożarna),• wie, jak korzystać ze środków komunikacji publicznej (właściwe zachowanie się na przystanku; bezpieczne wsiadanie i wysiadanie; trzymanie się poręczy w czasie jazdy),• potrafi korzystać ze środków komunikacji indywidualnej (bezpieczne miejsce w samochodzie – fotelik; zapinanie pasów bezpieczeństwa przez starszych; wsiadanie i wysiadanie od strony chodnika; bezpieczne miejsce do odpoczynku w czasie podróży; wyrzucanie śmieci podczas podróży),• porusza się bezpiecznie w grupie podczas spacerów i wycieczek
	Alarmuj, w razie potrzeby
	<ul style="list-style-type: none">• rozpoznaje przedstawicieli służb społecznych,• wie, na czym polega ich praca,• zna numery alarmowe 112, 999,998,997,• zna przyczyny powstawania pożarów,• potrafi określić zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia (ogień w domu, w lesie, w najbliższym otoczeniu, podczas zadymienia korytarza i klatki schodowej),• wie, że należy bezzwłocznie opuścić miejsce zagrażające jego bezpieczeństwu,• wie, jak zachować się w sytuacji zagubienia się w tłumie, w sklepie, na imprezie
Ostrożności nigdy za wiele	
<ul style="list-style-type: none">• potrafi przewidywać i unikać zagrożeń w pomieszczeniach przedszkola (np. mokra podłoga w łazience),• identyfikuje osoby, które mogą pomóc na terenie placówki,• wie, jak korzystać z nożyczek i innych przedmiotów wykorzystywanych podczas zajęć,• umie właściwie korzystać ze sprzętu w ogrodzie przedszkolnym, zgodnie z jego przeznaczeniem,• zachowuje szczególną ostrożność podczas zabaw z młodszymi kolegami,• wie, jak zachować się w razie skaleczeń i urazów.	

- zachowuje ostrożność podczas pobytu w sali przedszkolnej

Dbaj o bezpieczeństwo

- nie oddala się od grupy z miejsca zabaw
- nie próbuje nieznanymi produktami i potraw nieznanego pochodzenia,
- informuje dorosłych o swoich dolegliwościach (skaleczenie, złe samopoczucie),
- pamięta swój adres zamieszkania,
- unika niebezpiecznych zabaw i zachowań,
- zachowuje ostrożność w kontaktach z obcymi,
- nie zbliża się do nieznanymi zwierząt,
- przestrzega zasad ruchu drogowego dla pieszych.

Uwaga, nieznajomy!

- rozumie pojęcie „obca osoba”,
- posiada ograniczone zaufanie wobec obcych osób,
- jest świadome niebezpieczeństw czyhających ze strony nieznanymi ludzi,
- zna typowe zachowania ludzi obcych, mających na celu wykorzystanie dziecka,
- chroni informacje o sobie przed obcymi ludźmi,
- wie, że należy odmawiać przyjmowania słodyczy i innych rzeczy od nieznanymi osób,
- umie szukać pomocy w sytuacji zagrożenia w dużym skupisku ludzi,
- właściwie reaguje na telefon od obcej osoby lub pukanie do drzwi

Groźne rośliny i zwierzęta

- jest świadome niebezpieczeństw groźnych ze strony nieznanymi i „dzikich” zwierząt,
- umie przyjmować pozycje gwarantujące bezpieczeństwo podczas ataku ze strony psa,
- wie, jak nie należy zachowywać się wobec zwierząt,
- przyjmuje postawę ograniczonego zaufania wobec wszystkich zwierząt,
- rozumie konieczność pozostania w miejscu bezpiecznym podczas trudnych warunków pogodowych (burza),
- rozumie zakaz spożywania nieznanymi roślin, grzybów, owoców, płynów czy pokarmów nieznanymi pochodzenia,
- wie, gdzie się ukryć i jak postępować w obliczu zagrożenia związanego z nagłą zmianą pogody

Co zrobić, aby być zdrowym?

- dba o swoje zdrowie psychiczne i fizyczne,
- rozumie znaczenie aktywności ruchowej, sportu w życiu;
- bierze aktywny udział w zajęciach ruchowych, gimnastykuje się;
- uprawia sporty (gra w piłkę, jazda na rowerze, bieganie, itp.)
- orientuje się w zasadach zdrowego żywienia,
- ma wyrobiony nawyk mycia rąk po skorzystaniu z ubikacji i przed posiłkami,
- przestrzega zakazu zabawy lekarskami, środkami chemicznymi i przedmiotami nieznanego pochodzenia,
- rozumie konieczność stosowania profilaktyki zdrowotnej (szczepienia, wizyty kontrolne u pediatry i innych specjalistów),
- zna funkcje narządów zmysłów i wie o nich dbać,
- rozumie konieczność mówienia umiarkowanym tonem

Dbaj o swoje zdrowie

- nie krzyczy, mówi umiarkowanym głosem,
- często korzysta z pobytu na świeżym powietrzu, hartuje swój organizm,
- ubiera się odpowiednio do temperatury,
- zjada przygotowane posiłki,
- pamięta o korzystaniu z zabiegów higienicznych,
- zasłania nos i usta przy kichaniu i kasłaniu,
- nie obawia się wizyty u lekarza,
- mówi o tym, czego się boi,
- unika hałasu.

Pielęgnacja, ważna sprawa

- wie, jak prawidłowo pielęgnować jamę ustną,
- posiada nawyk prawidłowego i regularnego mycia zębów,
- zna znaczenie systematycznych kontroli u stomatologa dla zdrowia jamy ustnej,
- spożywa pokarmy niezbędne do zachowania zdrowia,
- wyciera właściwie nos, używa chusteczek higienicznych,
- rozumie konieczność obcinania paznokci, mycia włosów, kontrolowania swojego wyglądu,
- zachowuje się kulturalnie przy stole podczas spożywania posiłków,
- właściwie korzysta z toalety,

	<ul style="list-style-type: none"> • jest świadome konieczności utrzymania ładu i porządku wokół siebie
	Wzorowy przedszkolak
	<ul style="list-style-type: none"> • posiada umiejętność właściwego doboru ubrania, odpowiedniego do warunków pogodowych, • jest samodzielne przy czynnościach samoobsługowych, • siada w siadzie skrzyżnym, by zapobiegać wadom postawy, • poprawnie siedzi przy stole, • rozumie zasadę nie korzystania z rzeczy osobistych należących do innych, • zostawia po sobie porządek w toalecie i w łazience, • rozumie konieczność korzystania ze świeżego powietrza przy różnych warunkach pogodowych
	Jestem sobą
TO JA!	<ul style="list-style-type: none"> • poznaje samego siebie, • ma poczucie własnej odrębności, • jest świadomy wartości jaką posiada każdy człowiek, • jest świadome swoich praw i obowiązków, • zna swój adres i nazwisko, • rozumie konieczność niesienia pomocy innym, • buduje pozytywny obraz siebie, • wie, że warto być odważnym, mądrym, dobrym, prawdomównym. • jest świadome posiadania własnej tożsamości, • dostrzega podobieństwa cech własnych i innych dzieci w grupie, • jest wdrażane do autoironii wobec samego siebie, • nabywa odporność na niepowodzenia i wiarę we własne siły
	Bądź kulturalny
	<ul style="list-style-type: none"> • używa form grzecznościowych: proszę, dziękuję, przepraszam • nie mówi z pełnymi ustami, • okazuje szacunek dorosłym, starszym osobom, • pamięta o kulturalnym zachowaniu w trakcie powitań i pożegnań (dzień dobry, do widzenia), • jest miły dla innych osób (kolegów i dorosłych), • dba o porządek wokół siebie (nie śmieci, sprząta po zabawie), • słucha, kiedy inni mówią, mówi, kiedy inni słuchają.

Bądź koleżeński
<ul style="list-style-type: none"> • zgodnie bawi się z kolegami, • szanuje cudzą własność, • dzieli się z innymi tym co ma, • nie jest zawzięty w kontaktach z innymi, • nie wyrządza krzywdy innym, • nie robi drugiemu, tego, co jemu nie miłe (nie wyśmiewa się, nie przedrzeźnia, nie przezywa), • pomaga tym, którzy tej pomocy potrzebują
Kontroluj swoje zachowanie
<ul style="list-style-type: none"> • unika krzyku, kłótności, • przestrzega zawartych umów, reguł, • ocenia zachowanie, a nie osoby, • wyraża swoje emocje w sposób kontrolowany, • korzysta z pomocy dorosłych w trudnych sytuacjach, • cieszy się z sukcesów, przyjmuje z godnością porażki, • wystrzega się kłamstwa, • odróżnia dobro od zła, • mówi o swoich uczuciach (odczuciach)
Intymne części ciała
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wstydlivy dotyk, • posiada poczucie prawa do intymności, • dba o higienę intymnych części ciała, • jest świadome różnic płci
Potrafimy rozmawiać
<ul style="list-style-type: none"> • potrafi porozumiewać się w grupie, • zna cechy dobrej komunikacji, • potrafi komunikować swoje potrzeby dorosłym, • rozpoznaje sytuacje konfliktowe oraz emocje przeżywane w związku z nimi, • umie pokojowo rozwiązywać konflikty, • umie rozmawiać o zaistniałej sytuacji problemowej,

<ul style="list-style-type: none"> • stosuje się do reguł i zasad ustalonych w grupach
Nasze emocje
<ul style="list-style-type: none"> • wyraża emocje poprzez ekspresje muzyczną, plastyczną i ruchową, • posiada umiejętności słownego wyrażania swoich myśli (na temat uczuć), • kształci u siebie umiejętność rozpoznawania stanów uczuciowych u innych osób, • akceptuje uczucia innych ludzi, • stara się panować nad swoimi uczuciami, • nabywa umiejętność wyrażania stanów emocjonalnych w sposób akceptowalny przez otoczenie
Agresja i przemoc
<ul style="list-style-type: none"> • zna różne sposoby na pokonywanie złości, • umie nazwać i odróżnić formy agresji, • umie reagować na przejawy agresji, • jest świadomy, że przemoc (bicie, zabieranie zabawek, zmuszanie do jakiś czynności) jest rzeczą złą
Jesteśmy grupa
<ul style="list-style-type: none"> • jest świadome wartości, jakie dla niego niesie przebywanie w grupie przedszkolnej, • przewycięża onieśmienie wobec kolegów, • potrafi nawiązać kontakty z rówieśnikami, • bawi się i pracuje zgodnie z kolegami, • szanuje potrzeby innych osób, • ustala wspólnie z kolegami zasady i reguły panujące w grupie, • wywiązuje się z obowiązków wykonywanych na rzecz grupy, (jako dyżurny)
Czy inny znaczy gorszy?
<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje postawę tolerancji i akceptacji wobec osób odmiennej rasy, wyglądu, chorych itp. • umie być empatyczne wobec osób niepełnosprawnych, • rozumie, że inny nie znaczy gorszy

JESTEM POLAKIEM	Poznaj tradycje rodzinne i narodowe
	<ul style="list-style-type: none">• kultywuje tradycje swojej rodziny• rozmawia z rodzicami o ich pracy• pamięta o uroczystościach rodzinnych• jest dumny z kraju, w którym mieszka• szanuje język ojczysty i tradycje narodowe• poznaje piękno swojego kraju, regionu, miasta• poznaje zwyczaje i styl życia dzieci w innych krajach,• troszczy się o planetę, na której żyje.

X. MODEL ABSOLWENTA PRZEDSZKOLA SAMORZĄDOWEGO NR 36

1. Pojęcie o sobie samym:

- Dziecko ma poczucie własnej wartości i niepowtarzalności.
- Ma adekwatną samoocenę, zna swoje możliwości i wie, na co je stać.
- Próbuje nazywać przeżywane przez siebie uczucia i okazywać je w sposób właściwy.
- Odważnie prezentuje swoje stanowisko, wyciąga wnioski i uzasadnia swoje opinie.
- Ma poczucie wiary we własne siły i zdolność samoakceptacji.
- Posiada umiejętność samodyscypliny.
- Jest zdolne do intencjonalnego działania.

2. Dziecko w grupie i w środowisku:

- Ma świadomość przynależności do wspólnoty i poszukuje w niej wsparcia dla swego istnienia i działania.
- Ma poczucie odpowiedzialności za siebie i za innych.
- Dostrzega i akceptuje różnice między ludźmi, odnajduje w nich pozytywne cechy.
- Umie obiektywnie oceniać innych.
- Cechuje je życzliwość, tolerancja, wyrozumiałość i chęć pomocy innym.
- Posiada umiejętność współpracy w grupie, podporządkowania się poleceniom i normom.
- Zna zasady dobrych obyczajów i kultury, wyraża szacunek dla dorosłych i rówieśników.
- Podejmuje próby konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.
- Szanuje mienie własne i cudze, ceni pracę i wysiłek innych.
- Zna swój region, miasto, osiedle. Zna tradycje i zwyczaje przedszkola, uczestniczy w uroczystościach i okolicznościowych imprezach w placówce.
- Dbą o najbliższe środowisko przyrodnicze i przestrzega zasad jego ochrony.

3. Dziecko w roli ucznia:

- Posiada duży zasób wiedzy o świecie i orientację w otoczeniu społeczno – przyrodniczym.
- Ma motywację do uczenia się i do wysiłku intelektualnego.
- Wykazuje zainteresowania i chęć poznawania czegoś nowego.
- Posiada zdolność przyswajania nowych pojęć, logicznego myślenia, korzystania z posiadanych wiadomości.
- Wykazuje umiejętność koncentracji, pracy przez dłuższy czas, jest cierpliwe i wytrwałe.
- Jest samodzielne, aktywne i twórcze, podejmuje zadania w poczuciu odpowiedzialności za ich wykonanie.
- Próbuje swoich sił w nowych sytuacjach, ma umiejętność radzenia sobie z trudnościami, nie zniechęca się. Umie pogodzić się z porażką.
- Wykazuje odporność na stres i sytuacje problemowe, podejmuje działania zmierzające do ich wykonania.

XI. MODEL WYCHOWAWCY PRZEDSZKOLA SAMORZĄDOWEGO NR 36

DOBRY WYCHOWAWCA I NAUCZYCIEL TO KTOŚ, KTO:

1. Jest przyjacielem dziecka.
2. Zna i przestrzega praw dziecka.
3. Odznacza się kulturą osobistą i taktem pedagogicznym.
4. Tworzy przyjazny klimat,
5. Jest twórczy, kreatywny i poszukujący,
6. Jest otwarty na problemy dziecka i otoczenia.
7. Potrafi współpracować w zespole, jest koleżeński.
8. Współdziała w zespole, jest komunikatywny.
9. Identyfikuje się z przedszkolem i pracą pedagogiczną.
10. Potrafi zaplanować pracę opiekuńczo -wychowawczą – dydaktyczną zgodnie z misją i strategią rozwoju przedszkola.
11. Posiada wysokie kwalifikacje zawodowe i stale wzbogaca swój warsztat pracy dbając o swój rozwój.
12. Sumiennie i starannie przygotowuje się do zajęć z dziećmi.
13. Podejmuje z własnej inicjatywy różnorodne czynności poza ustalonym harmonogramem godzin.
14. Wspiera każdego wychowanka w jego rozwoju.
15. Dbą o kształcenie u wychowanków postaw moralnych i obywatelskich.

XII. KODEKS PRZEDSZKOLAKA OBOWIĄZUJĄCY W NASZYM PRZEDSZKOLU:

- Wspólnie i zgodnie bawię się z dziećmi.
- Potrafię czekać na swoją kolej podczas zabawy.
- Szanuję cudzą własność.
- Wiem, że praca innych jest trudem, który należy szanować i tego samego oczekuję od innych.
- Do zabawy biorę tylko te zabawki, którymi teraz będę się bawić, a po skończonej zabawie odłożę je na miejsce.
- Bawię się tak, aby nie powodować zagrożenia i przykrości.
- Pomagam innym: młodszym i mniej sprawnym dzieciom.
- Próbuję samodzielnie rozwiązywać sytuacje problemowe, zgodnie z ogólnie przyjętymi normami.
- Stosuję formy grzecznościowe: proszę, dziękuję, przepraszam.
- Wiem, że w przedszkolu jestem po to, aby nauczyć się wszystkiego, co będzie mi potrzebne w szkole.

XIII. KODEKS DOBREGO ZACHOWANIA

1. Jestem dobrym kolegą i dobrą koleżanką.
2. Szanuję innych, a inni szanują mnie – słuchamy siebie nawzajem.
3. Pomagam kolegom i koleżankom.
4. Jestem miły i uprzejmy.
5. Zabawki są wspólne, więc dzielę się nimi z innymi.
6. Szanuję zabawę kolegów i nie niszczę ich pracy.
7. Dbam o czystość i porządek w sali.

8. Zostawiam porządek w miejscu pracy i zabawy.
9. Szanuję cudzą własność.
10. Dbam o bezpieczeństwo swoje i innych.
11. W sali chodzę spokojnie, bo wiem, że pobiegać mogę w przedszkolnym ogrodzie.
12. Grzecznie i spokojnie rozmawiam z kolegami i z dorosłymi.
13. Używam czarodziejskich słów: proszę, przepraszam, dziękuję.
14. Pamiętam o ważnych słowach: dzień dobry, do widzenia.
15. Staram się nie hałasować.
16. Wychodzę z sali, przedszkola i ogrodu przedszkolnego tylko za zgodą nauczyciela.
17. Szanuję przyrodę, pomagam zwierzętom, nie niszczę roślin.

XIV. REGUŁY I ZASADY ZACHOWAŃ OBOWIĄZUJĄCE W NASZYM PRZEDSZKOLU

Ustalony został „Kodeks przedszkolaka”, w którym zawarte są jednakowe dla wszystkich dzieci w przedszkolu normy, dotyczące:

- zachowania podczas posiłków,
- zachowania w łazience,
- zachowania w szatni,
- zachowania w sali,
- zachowania podczas pobytu w ogrodzie przedszkolnym,
- zachowania podczas wycieczek i spacerów.

Reguły zachowań obowiązujące podczas spożywania posiłków:

- Siedzimy w pozycji lekko pochylonej ku stołowi i łyżkę lub widelec spokojnie wkładamy do ust.
- Jemy w ciszy, tj. nie mlaskamy, nie rozmawiamy.
- Jemy z niezbyt otwartymi ustami, powoli (szybkie zjadanie – połykanie jedzenia jest niezdrowe i nieeleganckie), każdy kęs dobrze gryziemy i żujemy.
- Sztućcami i innym sprzętem posługujemy się bezpiecznie i kulturalnie.
- Odchodząc od stołu, cicho wstajemy i lekko odsuwamy krzesło, wychodzimy, zasuwamy krzesło i mówimy „dziękuję”.

Reguły zachowań w łazience

Mycie rąk:

- Podwijam rękawy, aby się nie zamoczyły.
- Moczę ręce, aby rozpuściło się trochę mydło, które usuwa brud.
- Trę namydlone ręce, by wytworzyć pianę tak, aby każdy palec był umyty.
- Płuczę ręce wodą, aby całkowicie spłukać pianę mydlaną.
- Zakręcam kran.
- Otrząsam ręce z wody nad zlewem, aby nie zamoczyć posadzki.
- Wycieram bardzo dokładnie dłonie i każdy palec oddzielnie.
- Na właściwym wieszaku zawieszam ręcznik.
- Odwijam rękawy i zapinam je, (gdy ktoś ma kłopoty, prosi o pomoc kolegę lub panią).

Myjemy ręce:

- przed oglądaniem książek,
- przed posiłkami i po ich spożyciu,

- po wyjściu z toalety.

Pielęgnacja zębów:

- Do kubka wlewamy letnią, czystą wodę.
- 2- 3- krotnie płuczemy usta.
- Na szczotkę wyciskamy pastę.
- Myjemy zęby okrężnymi ruchami, przypominającymi rysowanie małych kółek.
- Płuczemy jamę ustną kilkakrotnie wodą.
- Płuczemy dokładnie szczoteczkę i kubek.
- Wkładamy szczoteczkę do kubka do góry włosiem.
- Kubek ze szczotką ustawiamy w wyznaczonym miejscu.

Higiena potrzeb fizjologicznych:

- Korzystamy z toalety wyłącznie pojedynczo.
- Zawsze po sobie splukujemy toaletę.

Reguły zachowań w szatni:

- Starannie układamy swoją odzież, buty ustawiamy równo na półce.
- Pamiętamy o kolejności zakładania odzieży przed wyjściem na podwórko.
- Po powrocie z podwórka, przed wejściem do budynku – otrzepujemy buty z piasku, błota, śniegu, a następnie wycieramy buty o wycieraczkę.
- Przy rozbieraniu się pamiętamy o kolejności zdejmowania odzieży (odwrotnie niż przy ubieraniu).
- Starannie składamy odzież i odkładamy na swoją półkę.
- Pamiętamy, aby pomagać kolegom, którzy oczekują pomocy.

Zasady zachowania się w sali:

- Nie biegaj po sali.
- Dziel się wszystkim.
- Mów umiarkowanym głosem.
- Graj uczciwie.
- Nie bij innych.
- Sprzątaj po sobie.
- Używaj słów: proszę, przepraszam, dziękuję.

Postaraj się nie mówić głośno:

- gdy inni cicho pracują,
- gdy inni się bawią,
- gdy czytamy i słuchamy,
- gdy inni są zmęczeni,
- gdy inni odpoczywają.

XV. EWALUACJA

Badania ewaluacyjne powinny być prowadzone na bieżąco i na zakończenie każdego roku szkolnego.

Program wychowawczo-profilaktyczny ma charakter otwarty, jego treści mogą być rozszerzone w zależności od zainteresowań dzieci, inwencji nauczyciela oraz warunków

i środków dydaktycznych, jakimi dysponuje przedszkole. Będzie on realizowany w każdym roku szkolnym we wszystkich grupach wiekowych. Treści programu będą stanowiły odrębne bloki tematyczne do realizacji, ale okazją do ich wprowadzenia będą też zajęcia i zabawy poświęcone bieżącej tematyce i kształtujące wszechstronne umiejętności dziecka (np. przygotowanie do czytania, pisania, pojęcia matematyczne itp.).

Oceny efektów realizacji programu, obok bieżącego monitorowania, dokonywać się będzie na półrocznej i końcowej radzie pedagogicznej.

Celem ewaluacji będzie:

- dostosowanie doboru i zakresu treści programowych do potrzeb dzieci, możliwości realizatorów programu i uwarunkowań przedszkola,
- określenie skuteczności programu,
- określenie wpływu przedszkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego na doskonalenie jakości pracy przedszkola.

Podstawę dla formułowania ocen realizacji programu będą stanowiły:

- wnioski z obserwacji zachowań dzieci,
- rozmowy z rodzicami,
- rozmowy z nauczycielami,
- analiza dokumentów – dziennik,
- osiągnięcia w konkursach,
- badania ankietowe.

Wszyscy realizatorzy programu wychowawczo-profilaktycznego dokonują odpowiednich zapisów w dziennikach zajęć i innych dokumentach przedszkolnych. Oprócz tego gromadzą w teczkach scenariusze zajęć, prace dzieci, własne ankiety itp.

XVI. BIBLIOGRAFIA

1. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego dla przedszkoli
2. „Program wspomaganie rozwoju wychowania i edukacji starszych przedszkolaków” opracowany przez Edytę Gruszczyk - Kolczyńską, Ewę Zielińską
3. Golczak M. Jak konstruować program wychowawczy szkoły, Kraków 2001
4. Gordon T. Wychowanie bez porażek. IW PAX, Warszawa 1999
5. Stefan Wlazło „Jak widzę program wychowawczy w szkole” („Dyrektor Szkoły” 2002 r.).
6. Konwencja Praw Dziecka z 7 lipca 1991,
7. Jundziłł .I Nagrody i kary w wychowaniu. Nasza Księgarnia, Warszawa 1986
8. Podstawy pedagogiki przedszkolnej pod. Red. M. Kwiatowskiej, WSiP, Warszawa 1985,
9. Peters R. Szczęśliwa rodzina- 25 zasad rodzicielstwa, Świat Książki, Warszawa 2003 Statut
10. Przedszkola Samorządowego Nr 36 w Kielcach

Program wychowawczo –profilaktycznego PS nr 36 – „Mądry i dzielny przedszkolak” został zatwierdzony Uchwałą Rady Pedagogicznej nr 3/2018/19 z dn.30.08.2018r.